

Tina de Vilanova

Avià

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Casa Vilanova 08610 AVIÀ
Emplaçament Al costat de la masia Vilanova. A mig camí entre Codines i Santandreu.

Coordenades:

Latitud: 42.06052
Longitud: 1.81734
UTM Est (X): 402147
UTM Nord (Y): 4657172

Classificació

Número de fitxa 08011 - 131
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Element arquitectònic
Estil / època: Medieval
Segle XIII
Estat de conservació Regular
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Pública
Titular: Àngel Canudas Fígols, Casa Ballarà. 08611 OLVÀN

Fitxes associades:

[Bassa de cal Titó](#)

[Vilanova](#)

Autoria de la fitxa María del Agua Cortés Elía

Data de registre de la fitxa: ds., 02/02/2002 - 01:00

Autoria de la darrera revisió: María del Agua Cortés Elía

Descripció

En una codina de pedra situada al costat est de la masia Vilanova, hi ha un conjunt de cups circulars excavats a la roca. Aquest conjunt està format per dues tines, una tina completament tapada amb terra i un rebaix al nivell més baix. El recipient més gran es troba al centre i fa aproximadament 1,80 m de diàmetre i 1,60 m de profunditat. Té uns encaixos i un galze a la boca per tal de encaixar una antiga tapa de fusta, i un forat a la part inferior per deixar sortir el vi. A cada costat hi ha altres dos forats, el de més a prop de la casa es troba completament tapat i es distingeix amb dificultat; el més allunyat és de dimensions més reduïdes que el central. Aquest fa aproximadament 1,20m de diàmetre i 1,20 m de profunditat. A la part central i en un nivell més baix donat per l'alçada de la roca, hi ha un quart recipient en forma rectangular i obert per la part frontal. A ell s'obre la boixa (sortida) de la tina central i, encara que actualment és tapat per aigua i terra, suposem que té uns graons excavats i una pica on es recollia el vi. El conjunt es troba envoltat en tot el seu perímetre per un seguit de forats més petits que servirien per suportar un cobert que protegiria les tines.

Observacions:

Actualment les tines es troben plenes d'aigua bruta i restes vegetals, cosa que dificulta conèixer les seves dimensions exactes. La tina gran és protegida per troncs situats tapant la boca per tal de que no pugui caure ningú.

Història

La tina era un element imprescindible per l'elaboració del vi. A la tina es tirava el most que sortia un cop xafat el raïm amb les premses; aquí fermentava fins a convertir-se en vi. Generalment les tines es feien en llocs amb desnivell per tal de que a sota es pogués obrir un forat, la boixa, pel qual es retirava el vi que després es guardava en botes. La diferència d'alçada permetia abocar el most per dalt amb comoditat i recollir el vi per baix. Les tines excavades a la roca daten de l'edat mitjana (RIU, 1989), mentre que les folrades amb cairons envernissats es feien a partir del segle XVII (BALLBÉ, 1993). Les excavades a la roca eren tines amb dos o tres recipients com la de Vilanova: un recipient era la tina, i els altres eren el follador on es trepitjava el raïm per després abocar-lo a la tina. La tina tenia un broc per on sortia el vi situat a la part baixa, i generalment un altre recipient a baix, més petit, en el que s'abocava el vi per després guardar-ho en una bota. La documentació que es conserva de Vilanova (AB) i de cal Mas d'Avià (AM) ens documenta el cultiu de vinya al territori d'Avià des del segle XIV, així com les troballes de bases de premsa de biga al territori avianès. Possiblement aquesta tina seria propietat d'algun senyor o pagès important, ja que s'han trobat pocs paral·lels a Avià d'aquesta època: Terradelles, Obiols i a Avià (bassa de cal Titó), així com a llocs propers al Berguedà: a la casa Farreres d'Olvàn i a la Rompuda de Berga. A partir del segle XVII trobem tines més modernes, de cairons, a algunes masies importants del terme com Vilamarí. A un document d'època del mas Vilanova referent a unes obres efectuades al mas l'any 1735 es fa referència a la compra de calç viva per adobar la tina per posar aglans. Aquesta utilització de la tina per conservar aglans era molt freqüent a la zona.

Bibliografia

BALLBÉ I BOADA, Miquel (1993). Tines al mig de les vinyes a la comarca del Bages. Quaderns del Centre d'Estudis del Bages, n° 6.

CORTÉS ELÍA, MARÍA DEL AGUA (2021) "Vestigis del cultiu tradicional de vinya a Avià". *El Ressò* núm. 74. Juliol 2021. Ajuntament d'Avià. P. 10-11.

COROMINES, R (2000). Les tines excavades a la roca de les Farreres d'Olvàn. *L'Erol* n° 65, pàg. 34-35.

RIU, M. (1989). *L'arqueologia medieval a Catalunya*. Barcelona. Documentació original del Mas Vilanova (APB)

Corominas, Camp, Jaume; Corominas Camp, Ramon (2017) Premses, tines i trulls medievals al Berguedà, nord del Bages i part del Solsonès. *Centre d'Estudis del Bages i Àmbit de Recerques del Berguedà*. P. 182-183.

